

stomere, termoplaste i termoplastičnu gumu. Prvi glavni urednik časopisa *Polimeri*, prof. K. Adamić, svojedobno je napisao *možda i nije najbolje rješenje rabiti nazive duromeri, plastomeri, ali je beskonačno bolje od onog –plast, što znači da plastomeri pri povišenim temperaturama postaju plastični. A to nije točno, oni postaju nisko viskozni.*

Hrvatski jezik nije tako siromašan kakvim ga sve učestalije prikazuju hrvatski znanstvenici. Kojima bi već sada sve trebalo biti *technology*. *Glas transition temperature* može se prevesti kao temperatura staklastog prijelaza. Ali hrvatski za takve temperature ima poseban oblik tvorbe. Prema leđištu, vrelištu, stiništu itd., stvoren je izraz *staklište*, koji je danas općeprihvaćen. Ali ne pleonazam temperatura staklišta. Konačno, oznaka *T* za temperaturu dopuštena je samo ako se ona izražava u kelvinima, dakle ako je to termodinamička ili apsolutna temperatura. Nažalost, dva sveučilišna profesora koji podučavaju druge, to ne znaju.

Naposljetku, da nešto ne štima s terminologijom, pokazuje to što je autor na kraju knjige pridodao tekst pod naslovom *Nazivi i pojmovi iz tehničke mehanike*. Tu bih se složio s autorom knjige da postoji građevinarska i strojarstva terminologija. Ali da se razlikuje ta terminologija i među strojarima. Zašto? Svi će se radije odreći svoje teorije nego svojeg nazivlja.

Autor knjige *Polimeri u građevinarstvu* usporedio je normu s područja polimerstva (PR) i polimera u građevinarstvu (PUG). Za *bulk modulus* u PR naveden je izraz modul stlačivosti, a u PUG-u volumenski modul elastičnosti. Što je definicija modula stlačivosti.

U PR je *modulus of elasticity in tension* preveden kao modul rasteznosti, a u PUG modul elastičnosti. Mora se kazati, u PUG-u se radi o *vrhunskoj i vrlo preciznoj terminologiji*. Svojedobno je rastumačeno da je modul elastičnosti opći pojam koji je definiran omjerom naprezanja i deformacije.⁵ Ali da postoji 6 modula elastičnosti: modul rasteznosti, modul pritiskosti, modul stlačivosti, modul smičnosti (u PUG-u modul posmika (???), jer to je svojstvo materijala pa je logično smičnosti), modul savojnosti i modul uvojnosti (modul pri djelovanju, uvojnog, torzijskog naprezanja).

Još dva primjera. Rastezna ili savojna čvrstoća jest u duhu hrvatskoga jezika, što se za čvrstoću na savijanje ne može kazati. Otvoreno je pitanje zašto se rabi izraz vlačna čvrstoća, kada nema vlačnja i ispitivanja vlačnjem. To je ispitivanje rastezanjem. I o tome su pisali *POLIMERI*, ali tko to čita od uglednih profesora!?

Konačno, granica popuštanja ili tečenja (PUG) opći je pojam, dok je granica razvlačenja granica tečenja pri djelovanju rasteznog naprezanja (nema vlačnog naprezanja). Usput, svi smo učili mehaniku od

glasovitog profesora K. Timošenka i njegovih učenika. Kod njega sam u jednom spisu iz 1922. našao izraz rastezna čvrstoća.

Autor knjige *Polimeri u građevinarstvu* napisao je kapitalno djelo s motrišta struke. Ali bez rasnog urednika i utjecaja recenzenta koji nema referencije za terminološku prosudbu (stručna nije provjeravana), knjiga pati od ozbiljnih, ponajprije pedagoških nedostataka.

Zato savjet autorima koji žele pisati knjige na hrvatskom jeziku, a trebali bi. Rabiti provjerenu terminologiju iz objavljenih knjiga, kvalitetnih časopisa i raspoloživih normi. Morat ćete sigurno i bez toga rješavati još mnogobrojne terminološke probleme. Ako to još koga u Hrvatskoj zanima. Kojima je sve tehnologija, a ne znaju da postoje hrvatske riječi tehnika, postupak, metoda, vještina itd.

LITERATURA

1. Čatić, I.: *Polimeri u graditeljstvu*, Polimeri 28(1)64(2007).
2. Čatić, I., Čatić, R.: *Kratice i imena sastojaka polimera*, Polimeri 26(2005)4, 188-195.
3. Jarm, V.: *Generička nomenklatura polimera na osnovi njihova podrijetla*, Kemija u industriji 55(2006)2, 73-80.
4. Portada, T., Stilinović, V.: *Što treba znati o hrvatskoj kemijskoj nomenklaturi?*, Kemija u industriji 56(2007)4, 209-215.
5. Čatić, I.: *Modul elastičnosti, opći ili posebni pojam*, Polimeri 9(1988)7-8, 174.

Posljednje vijesti

Priredila: Gordana BARIĆ

Nova tvornica za preradbu otpadne PET ambalaže

U Osijeku, u prostoru bivše tvornice *OLT* u kojem se trenutačno nalazi skladište otpadne PET i ostale plastične ambalaže *Badelove* tvornice *Drava International*, poduzetnici Zoran Gobac i Zvonko Bede najavili su otvaranje nove tvornice za preradbu otpadnoga PET-a pod nazivom *Eko Slavonija*.

Na prostoru od oko 850 000 m² za potrebe uporabe PET-a iskoristit će se oko 220 000 m², uz zapošljavanje oko 100 radnika, a na ostatku zemljišta formirat će se nova poslovna zona.

www.jutarnji.hr

Spriječimo nepotrebne nesreće

Pred nama je nova sezona grijanja, no je li učinjeno sve kako bismo se i ove zime bezbrižno i ugodno grijali? Dimnjak, kotao za grijanje, plinska peč ili bojler, plinske instalacije... sve to treba svake godine provjeriti, ispitati, kontrolirati, pa i popraviti ili zamijeni

niti ako je potrebno. Jer jedino se tako mogu izbjeći nepotrebne nesreće.

Kako bi se što jednostavnije, a prije početka sezone grijanja, pronašlo pravog stručnjaka za provjeru stanja plinskih uređaja i instalacija te dimnjaka, preporučujemo posjet jedinstvenom internetskom portalu www.energetika-net.hr, na kojem se nalazi baza podataka s popisom ovlaštenih serviseri plinske opreme svih vodećih svjetskih proizvođača, ovlaštenih izvođača plinskih instalacija najvećih hrvatskih distributera plina i ovlaštenih područnih dimnjačara iz gradova i općina diljem Hrvatske.

Uz to, na tom prvom hrvatskom energetskom portalu (koji svakodnevno objavljuje sažete i aktualne vijesti iz područja energetike i energetskoga gospodarstva, plina i plinske tehnike, tehnike grijanja, ventilacije, klimatizacije i instalacija, obnovljivih izvora energije te ekologije i zaštite okoliša), u rubrici pod naslovom *Plin* moguće je pronaći mnogobrojne zanimljive informacije o plinu i plinskoj tehnici, namijenjene širem čitateljstvu.

Riječ je o predstavljenom višegodišnjem trudu i iskustvu tvrtke *ENERGETIKA MARKETING* d.o.o., s time što je, a to treba poseb-

no napomenuti, pristup svim spomenutim informacijama i podacima posve besplatan.

www.energetika-net.hr

Svi zakonski propisi RH na jednome mjestu

Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija (HIDRA) na adresi www.hidra.hr/dok/1/katalog.htm učinila je dostupnim sve propise Republike Hrvatske koji su stupili na snagu prije 1990. godine, a i danas vrijede. Do sada su propisi koji su stupili na snagu nakon 1990. bili dostupni na stranicama *Narodnih novina*, međutim one starije trebalo je tražiti u i po 60 godina starim svescima službenih listova nekadašnje države. Svi originalni tekstovi tih propisa skenirani su i dostupni u pdf-formatu.

Ostvarenjem ovoga projekta *HIDRA* je dala znatan doprinos povećanju javne dostupnosti službene dokumentacije RH, radu na projektu smanjenja broja pravnih akata *HITRO-REZ* i ubrzanju rada tijela javne vlasti.

HIDRA, informacije za tisak, 9/2007.